

Różnice kursowe

Prowadzący: dr **Gyöngyvér Takáts**

Różnice kursowe

- Różnice kursowe to różnice wynikające ze zmiany (zwiększenia lub zmniejszenia) kursów walut obcych w stosunku do złotego, występujące między określonymi momentami, np. dniem powstania należności i jej zapłaty.
- Różnice kursowe powstają w ciągu roku obrotowego (**zrealizowane różnice kursowe**) oraz na dzień bilansowy (**niezrealizowane różnice kursowe**).

Różnice kursowe - CIT

Z przepisów art. 15a updop wynikają następujące zasady:

- Różnice kursowe zwiększają
- przychody jako dodatnie różnice kursowe albo
- koszty uzyskania przychodów jako ujemne różnice kursowe

- **Dodatknie różnice kursowe** powstają, jeżeli wartość:
  - 1) przychodu należnego wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest niższa od wartości tego przychodu w dniu jego otrzymania, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia;
  - 2) poniesionego kosztu wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest wyższa od wartości tego kosztu w dniu zapłaty, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia;
  - 3) otrzymanych lub nabytych środków lub wartości pieniężnych w walucie obcej w dniu ich wpływu jest niższa od wartości tych środków lub wartości pieniężnych w dniu zapłaty lub innej formy wypływu tych środków lub wartości pieniężnych, według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tych dni,
  - 4) kredytu (pożyczki) w walucie obcej w dniu jego udzielenia jest niższa od wartości tego kredytu (pożyczki) w dniu jego zwrotu, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tych dni;
  - 5) kredytu (pożyczki) w walucie obcej w dniu jego otrzymania jest wyższa od wartości tego kredytu (pożyczki) w dniu jego spłaty, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tych dni.

- **Ujemne różnice kursowe** powstają, jeżeli wartość:
  - 1) przychodu należnego wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest wyższa od wartości tego przychodu w dniu jego otrzymania, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia;
  - 2) poniesionego kosztu wyrażonego w walucie obcej po przeliczeniu na złote według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski jest niższa od wartości tego kosztu w dniu zapłaty, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tego dnia;
  - 3) otrzymanych lub nabytych środków lub wartości pieniężnych w walucie obcej w dniu ich wpływu jest wyższa od wartości tych środków lub wartości pieniężnych w dniu zapłaty lub innej formy wpływu tych środków lub wartości pieniężnych, według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tych dni;
  - 4) kredytu (pożyczki) w walucie obcej w dniu jego udzielenia jest wyższa od wartości tego kredytu (pożyczki) w dniu jego zwrotu, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tych dni;
  - 5) kredytu (pożyczki) w walucie obcej w dniu jego otrzymania jest niższa od wartości tego kredytu (pożyczki) w dniu jego spłaty, przeliczonej według faktycznie zastosowanego kursu waluty z tych dni.

Kurs średni NBP

- Przez średni kurs ogłaszany przez Narodowy Bank Polski rozumie się kurs z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu lub poniesienia kosztu.

Kurs faktyczny

- Przy obliczaniu różnic kursowych uwzględnia się **kursy faktycznie zastosowane** w przypadku sprzedaży lub kupna walut obcych oraz otrzymania należności lub zapłaty zobowiązań. W pozostałych przypadkach, a także gdy do otrzymanych należności lub zapłaty zobowiązań nie jest możliwe uwzględnienie faktycznie zastosowanego kursu waluty w danym dniu, stosuje się kurs średni ogłaszany przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego ten dzień.

Kurs faktycznie zastosowany

- Kupno – sprzedaż:
- Kurs kupna lub sprzedaży

- W pozostałych przypadkach:
- Kurs średni NBP

Co wynika z przepisu art. 15a ust 4?

- W zmienionym art. 15a ust. 4 updog jednoznacznie podkreślono, że kurs faktyczny należy stosować w przypadkach, kiedy dochodzi do faktycznej wymiany walut. Są to transakcje, kiedy jednostka zakupuje w banku za złote waluty obce, lub je sprzedaje. Może to nastąpić np. gdy musi uregulować zobowiązania lub gdy otrzymuje należności w walucie obcej. Takie zdarzenia mają miejsce wtedy, gdy jednostka nie posiada rachunek walutowy w danej walucie. Jednocześnie z tego bezpośrednio wynika to, co dotychczas budziło wiele wątpliwości. Nawet organy podatkowe wydawały sprzeczne ze sobą interpretacje w tym zakresie.

cd.

- W sytuacji, gdy jednostka posiada rachunek walutowy i swoje zobowiązania wyrażane w tej walucie obcej reguluje z tego rachunku, lub gdy należności wyrażone w walucie obcej otrzymuje na ten rachunek, wtedy nie dochodzi do wymiany walut. W związku z tym należy stosować kurs średni ogłoszonego przez NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień otrzymania należności lub zapłaty zobowiązania, a nie kursu faktycznego.

cd.

- Jeżeli faktycznie zastosowany kurs waluty jest wyższy lub niższy odpowiednio o więcej niż powiększona lub pomniejszona o 5% wartość kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień faktycznie zastosowanego kursu waluty, organ podatkowy może wezwać strony umowy do zmiany tej wartości lub wskazania przyczyn uzasadniających zastosowanie kursu waluty. W razie niedokonania zmiany wartości lub niewskazania przyczyn, które uzasadniają zastosowanie faktycznego kursu waluty, organ podatkowy określi ten kurs opierając się na kursach walut ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski.

Dzień poniesienia kosztu (art. 15 ust. 4e + art. 15a ust. 7)

?

Dzień ujęcia w księgach czy dzień faktury

- Art. 15 ust. 4e: data powstania obowiązku podatkowego
- Art. 15a ust. 7: data rozliczenia różnic kursowych
- Interpretacja indywidualna izby Skarbowej w Warszawie z 23 czerwca 2008 r. sygn. IP-PB3-423-520/08-2/ER

Kiedy powstają różnice kursowe

- Dla celów podatkowych różnice kursowe powstają, gdy faktura jest wystawiona w walucie obcej oraz zapłata nastąpi w walucie obcej.

Metody wyceny rozchodu walut obcych

- Podatnicy wyznaczają kolejność wyceny środków lub wartości pieniężnych w walucie obcej według przyjętej metody stosowanej w rachunkowości, której nie mogą zmieniać w trakcie roku podatkowego.
- Przepisy te stosuje się odpowiednio do kapitałowych rat kredytów (pożyczek).

Zasady wynikające z uor

- W przepisach bilansowych nie wymieniono kiedy powstają różnice kursowe. W art. 30 ust. 2 określono, że wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:
  - 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji - w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań;
  - 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień - w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu faktycznego, a także w przypadku pozostałych operacji.

Wycena bilansowa pozycji wyrażonych w walutach obcych

Zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy o rachunkowości nie rzadziej niż na dzień bilansowy wycenia się wyrażone w walutach obcych:

- **składniki aktywów** (z wyłączeniem udziałów w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności) **i pasywów** - po obowiązującym na ten dzień średnim kursie ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski;

Wycena bilansowa pozycji wyrażonych w walutach obcych

2) gotówkę znajdującą się w jednostkach prowadzących kupno i sprzedaż walut obcych - po kursie, po którym nastąpił jej zakup, jednak w wysokości nie wyższej od średniego kursu ogłoszonego na dzień wyceny dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Niezrealizowane różnice kursowe

Różnice kursowe powstałe w wyniku wyceny bilansowej ujmuje się księgach jako niezrealizowane różnice kursowe (ujemne lub dodatnie).

Niezrealizowane różnice kursowe w updop

Niezrealizowane różnice kursowe zgodnie z art. 9b updop mogą stanowić KUP.

- Podatnicy ustalają różnice kursowe na podstawie:
  - 1) art. 15a, albo
  - 2) przepisów o rachunkowości, pod warunkiem że w okresie trzech lat, sporządzane przez podatników sprawozdania finansowe będą badane przez podmioty uprawnione do ich badania.

Różnice kursowe – przypadki specjalne